

داوری

درفرانسه مانند ایران طرفین می توانند بداورها اختیار صلح بدهند ودرچنین صورتی داورها می توانند طبق تشخیص خود و انصاف و عدالت رأی صادر کنند و هیچ الزامی ندارند که قوانین موجود حق را رعایت نمایند برعکس در انگلستان داور مکلف است قوانین و قواعد موجود حق را رعایت کند و طرفین نمی توانند داورها را از رعایت مقررات قوانین موجود حق معاف دارند .

درفرانسه داورها باید قوانین و قواعد محاکمات دادگاه را در طرز

رسیدگی و مواعد رعایت کنند مگر در مواردی که طرفین اختیاری Aimable compositeur (صلح و سازش) را داده باشند ولی بطور کلی در اغلب کشورها در عمل کلیه آئین دادرسی مدنی اعمال نمیشود زیرا منظور اصلی از رجوع بداورى سرعت و سادگی و کم‌خرجی فصل خصومت است.

مع الوصف از اصول کلی چنین استنباط می‌شود که داوران نمی‌توانند قواعد عمومی و حقوقی را زیر پا بگذارند مثلاً نمی‌توانند بدون شنیدن دعوی و دفاع و اظهارات و توضیحات طرفین رأی صادر کنند.

مطابق ماده ۶۶۵ آئین دادرسی مدنی ایران اگر رأی داور مخالف با قوانین موجد حق باشد یا نسبت به مطلب یا مسائلی که خارج از موضوع حکمیت بوده صادر شده باشد یا تاریخ صدور رأی بعد از انقضای مدت داورى باشد یا مخالف سند رسمی ثبتی تنظیمی بین طرفین دعوی (ولو سندی که به جهتی از اعتبار افتاده) باشد یا خارج از حدود اختیارات داور باشد اساساً باطل و غیر قابل اجرا است و اگر قسمتی از رأی خارج از حدود اختیارات داور باشد فقط همان قسمت باطل است و هر يك از طرفین می‌توانند از دادگاهی که صلاحیت رسیدگی باصل دعوی را دارد حکم بطلان رأی داور را بخواهند.

گاهی هم رأی داور از بین می‌رود و ارجاع بداورى کان‌لم‌یکن شناخته میشود مثلاً موردی که طرفین کتباً تراضی کنند یا یکی از آنها فوت کند یا موضوع دعوی منتفی شود یا داور قبول نکند یا مجبور شود یا طرفین رأی داور را با اتفاق بعضاً یا کلاً رد کنند یا دعاوی موضوع رأی داورى دعوی ورشکستگی یا راجع باصل نکاح و طلاق و فسخ نکاح و نسب باشد که قانوناً باطل است. در مورد اختلاف بین زن و شوهر راجع به سوء رفتار و عدم تمکین و نفقه و کسوة و سکنی و هزینه طفلی که در عهده شوهر و در حضانت زن است در صورت طرح از طرف یکی از زوجین دادگاه می‌تواند

بدرخواست متقاضی دعوی را بداوروی ارجاع کند و هر گاه در تعیین داور تراضی نکنند اقلاً دو نفر از بین بستگان طرفین و در صورت نبودن درمحل سکونت آنها، دو نفر از کسانی که با آنها دوستی و معاشرت دارند تعیین کنند که در صورت امکان بین آنها اصلاح کند والا رأی خود را بداد گاه تقدیم دارند و هر گاه دو نفر داور تراضی نکنند خود ثالثی را بعنوان داور ثالث انتخاب می کند و در صورت عدم توافق داد گاه بقرعه تعیین می کند و رأی اکثریت آنها مناط اعتبار خواهد بود از این رأی هر يك از طرفین می توانند در ظرف يك ماه از تاریخ ابلاغ بداد گاه شکایت کنند .

اینک يك نمونه قرارداد ارجاع بداوروی

منظور از تحریر آنکه بر اثر داد و ستد و معاملات واقع بین آقایان م. ج دارای شناسنامه شماره ۱۴۵۶ صادره از قزوین ساکن تهران خیابان شاه پلاک ۱۲۳ و ق. ن دارای شناسنامه شماره ۱۱۱۹ صادره از بخش دو تهران ساکن خیابان ری پلاک ۱۱۱۲ و مبادلات انواع اسناد تجاری و اجرای قرار دادیکه برای ساختمان يك باب مدرسه در قریه کن داشیه اند. اختلافاتی بین ایشان پیدا شده که آقای م. ج معادل يك ملیون و هفتصد هزار ریال مطالبه میکند و آقای ق. ن بعنوان تهاتر و احتساب قیمت مصالح و اجرت کار ذمه خویش را از يك ملیون و یکصد و ده هزار ریال آن بری می شناسد و بقصد قطع و فصل دوستانه و خاتمه دادن به اختلافات ناشیه از بدایت روابط طرفین تا این تاریخ متراضیاً آقای ن. م دارای شناسنامه شماره ۱۹۶۳ صادره از بخش ۱۲ شیراز ساکن خیابان حافظ ۱۱۲ بعنوان داور اختصاصی آقای م. ج و آقای ل. ع دارای شناسنامه شماره ۱۱۴ صادره از یزد ساکن خیابان سعدی شماره ۲ بسمت داور اختصاصی آقای ق. ن انتخاب شده اند و بر حسب

مراضاة حاصله بین داوران نامبرده آقای ل. ن نیز بعنوان حکم ثالث و داور مشترک تعیین گردیده و هر سه نفر با امضای این سند قبولی خود را اعلام داشتند و مقرر گردید که در ظرف دو ماه تمام شمسی از تاریخ ذیل با شنیدن توضیحات و بررسی مدارک و اسناد طرفین که در حین امضاء این سند به داوران اختصاصی طرفین طبق صورت و مشخصات کتبی تسلیم گردیده است رسیدگی و با حق صلح و سازش اعلام رأی نمایند و حداکثر در ظرف ده روز آخر مدت داوران نامبرده رأی صادره را در ایندفترخانه ثبت و از طریق رسمی بطرفین ابلاغ نمایند که رأی متفق یا اکثریت آنان لازم الاجرا و غیر قابل اعتراض خواهد بود و هر گاه در ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ طوعاً بموقع اجرا گذاشته نشود هر محکوم له می تواند از طریق دفترخانه بصورت اجرائیه و مطالبه و استیفای مدلول صریح رأی متفق یا اکثریت داوران را در صورتیکه در ظرف مدت مقرر صادر و حداکثر در ظرف ده روز آخر مدت ثبت و بشرح مذکور ابلاغ شده باشد بموقع اجرا خواهد گذاشت.

هیچ قانونی تأثیر مطلوب نخواهد بخشید مگر وقتی که با عادات ملی مطابق بوده و بصحت و سقم آنها کاری نداشته باشند وظیفه قانون این است که اعمال و عاداتی را که حکمفرماست بصورت صحیح تری درآورد نه اینکه درصدد ایجاد عادات جدید باشد .

گوستاو لوبون

یک کلید برای هزاران در
برای درهای سعادت
تمام ایران و جهان

سازمان باستان‌شناسی

